

SMERNICA č. 9/2026
o rozpočtových pravidlách a rozpočtovaní

v Historickom ústave Slovenskej akadémie vied,
verejnej výskumnej inštitúcii,
sídlo: Klemensova 2522/19, 811 09 Bratislava, IČO: 00166944

Článok I

Všeobecné ustanovenia a účel smernice

- (1) Táto Smernica o rozpočtových pravidlách a rozpočtovaní (ďalej len „smernica“) je interným predpisom Historického ústavu SAV, v. v. i., vydaným v súlade s **Opatrením Predsedníctva Slovenskej akadémie vied** o vydaní vzorového: „*Súboru odporúčaných smerníc a predpisov pre verejné výskumné inštitúcie v zakladateľskej pôsobnosti Slovenskej akadémie vied*“, [Uznesenie č.151.C: Predsedníctvo SAV/2025, Opatrenie predsedu SAV č. 06313/2025 zo dňa 24. novembra 2025].
- (2) Účelom tejto smernice je stanoviť interné pravidlá pre tvorbu, schvaľovanie, čerpanie, monitorovanie a vykazovanie rozpočtu VVI, s cieľom zabezpečiť transparentné, efektívne, účelné a hospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami.
- (3) Smernica zohľadňuje princípy a požiadavky kladené na rozpočtové rámce členských štátov Európskej únie, najmä v súvislosti so **SMERNICOU RADY (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024**, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov.
- (4) Rozpočtovanie VVI sa riadi touto smernicou a platnou legislatívou Slovenskej republiky, najmä:
  - Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
  - Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (najmä § 24 a nasl. o hospodárení VVI a § 29 a nasl. o nakladaní s majetkom VVI).
  - Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
  - Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
  - SMERNICA RADY (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov.
  - Ďalšími súvisiacimi všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a internými predpismi VVI a zakladateľa SAV.

Článok II

Princípy rozpočtovania

- (1) **Viacročný rozpočtový výhľad (Strednodobé rozpočtovanie):** Rozpočtovanie VVI sa zakladá na strednodobom rozpočtovom výhľade trvajúcom minimálne tri roky, ktorý presahuje ročný rozpočtový kalendár. Ročné rozpočty VVI musia byť v súlade s vnútroštátnymi strednodobými rozpočtovými cieľmi SAV ako zakladateľa a širšieho sektora verejnej správy .
- (2) **Akruálny princíp ako základ:** Rozpočet VVI sa zostavuje na akruálnom základe, čo znamená, že primárne plánujeme a riadime náklady a výnosy, nie len príjmy a výdavky. To zabezpečuje komplexný a verný obraz hospodárenia.
- (3) **Programové rozpočtovanie:** VVI uplatňuje programové rozpočtovanie¹, kde sa finančné prostriedky priradujú k jasne definovaným programom, aktivitám a projektom namiesto čisto riadkových položiek.
- (4) **Riadenie založené na výsledkoch:** Rozpočtové plánovanie a monitoring sú zamerané na dosahovanie konkrétnych cieľov a výsledkov. Ciele programov a projektov sú definované v súlade s princípmi S.M.A.R.T. (špecifické, merateľné, dosiahnuteľné, relevantné, časovo ohraničené), aby sa zabezpečila jasná súvislosť medzi vynaloženými prostriedkami a dosiahnutým vedeckým a spoločenským dopadom.
- (5) **Viacročný rozpočtový výhľad:** Rozpočtovanie sa zakladá na strednodobom výhľade minimálne na tri roky, aby sa zabezpečila dlhodobá udržateľnosť a strategické plánovanie .
- (6) **Transparentnosť a kvalita dát:** VVI dbá na transparentné vykazovanie a zabezpečuje kvalitu údajov. Prispieva k zostavovaniu spoľahlivých štatistík pre verejnú správu na akruálnom základe v súlade s požiadavkami ESA 2010 .
- (7) **Hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť:** Všetky rozpočtové operácie musia tieto princípy dôsledne dodržiavať.
- (8) **Riadenie rizík:** Rozpočet zohľadňuje identifikované riziká (finančné, operačné, makrofiškálne, vrátane tých súvisiacich so zmenou klímy) a opatrenia na ich zmiernenie .

Článok III

Zodpovednosti v procese rozpočtovania

- (1) **Riaditeľ VVI:** Zodpovedá za celkové riadenie a schválenie rozpočtu VVI a jeho súlad s legislatívou a strategickými cieľmi.
- (2) **Osoba zodpovedná za ekonomiku/rozpočet:** Pripravuje návrh rozpočtu, zabezpečuje monitoring a vykazovanie plnenia rozpočtu.
- (3) **Vedúci organizačných útvarov/projektov:** Zodpovedajú za tvorbu rozpočtových požiadaviek pre svoje programy/projekty s definovanými S.M.A.R.T. cieľmi. Zodpovedajú za dodržiavanie schváleného rozpočtu a dosahovanie cieľov.
- (4) **Všetci zamestnanci VVI:** Sú povinní dodržiavať rozpočtovú disciplínu a postupy schvaľovania výdavkov.

---

¹ Programovú štruktúru pre VVI určuje správca rozpočtovej kapitoly ŠR – SAV (§ 5 ods. 1 zákona č. 133/2002 Z. z).

Článok IV Proces rozpočtovania

(1) Tvorba návrhu rozpočtu:

- a) Proces začína výzvou ekonomického oddelenia na predkladanie rozpočtových požiadaviek.
- b) Vedúci útvarov/projektov predkladajú požiadavky na aktuálnom základe, definujú predpokladané náklady (fixné a variabilné) a očakávané výnosy pre svoje programy/projekty. Jasne špecifikujú zdroje financovania (výnosy z vlastnej činnosti, dotácie, granty, transfery).
- c) Požiadavky obsahujú definované S.M.A.R.T. ciele a popis aktivít pre dosiahnutie týchto cieľov.
- d) Návrh rozpočtu VVI sa zostavuje ako komplexný dokument všetkých nákladov a výnosov, členený na programy/projekty a hlavnú/ekonomickú činnosť.

(2) Schvaľovanie rozpočtu: Zostavenie rozpočtu, návrh jeho zmien a ich predloženie na rokovanie správnej rady zabezpečuje riaditeľ. Rozpočet a jeho zmeny schvaľuje správna rada. Ak správna rada neschváli predložený návrh rozpočtu na nasledujúci kalendárny rok ani do konca marca tohto kalendárneho roka, verejná výskumná inštitúcia hospodári podľa rozpočtu, ktorý jej určí zakladateľ. Ak správna rada návrh rozpočtu schváli dodatočne, verejná výskumná inštitúcia hospodári ďalej podľa takto schváleného rozpočtu².

(3) Čerpanie a monitoring rozpočtu:

- a) Všetky výdavky VVI musia byť v súlade so schváleným rozpočtom a internými smernicami.
- b) Ekonomické oddelenie zabezpečuje priebežný monitoring plnenia rozpočtu a evidenciu čerpania prostriedkov podľa programov a projektov.
- c) Pravidelné reporty o plnení rozpočtu sa predkladajú vedeniu VVI, vedúcim útvarov/projektov a **hodnotí sa dosahovanie stanovených S.M.A.R.T. cieľov**.

(4) Zmeny rozpočtu: Významné zmeny vyžadujú schválenie oprávnenými orgánmi.

(5) Vykazovanie: VVI zabezpečuje včasné a pravidelné vykazovanie finančných údajov z rozpočtu pre zakladateľa SAV, poskytovateľov grantov a Európsku komisiu, so zameraním na plnenie požiadaviek ESA 2010 a nariadenia (EÚ) 2024/1263 .

Článok V Kvalita prognóz a ich hodnotenie

(1) Rozpočtové plánovanie VVI sa zakladá na realistických prognózach, ktoré sú porovnávané s prognózami zakladateľa a nezávislých orgánov .

(2) Významné rozdiely v prognózach sú riadne vysvetlené.

(3) Prognózy sú pravidelne, objektívne a ex post hodnotené, pričom výsledky sú zverejňované a zohľadňované v budúcich prognózach .

---

² § 24 ods. 2 až ods.3 zákona č. 243/2017 Z. z.

Článok VI
Záverečné ustanovenia

- (1) Správna rada organizácie schválila túto smernicu dňa 19. 3. 2026 po predchádzajúcom vyjadrení Dozornej rady organizácie formou per rollam od 12. 3. do 18. 3. 2026 a predchádzajúcom vyjadrení Vedeckej rady organizácie zo dňa 18. 3. 2026.
- (2) Táto smernica nadobúda účinnosť deň po jeho zverejnení na webovom sídle organizácie.

PhDr. Slavomír Michálek, DrSc.
predseda Správnej rady Historického ústavu SAV, v. v. i.